

Bod č.

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

08. februára 2019

Návrh

na schválenie Memoranda o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a konzorciom EU Social Progress Index v rámci pilotného projektu zavádzajúceho index sociálneho rozvoja v regiónoch Európskej únie

---

Materiál predkladá:

Mgr. Juraj Droba MA, MBA
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Príloha
4. Stanoviská komisií

Zodpovední:

RNDr. Ing. Marián Viskupič
riaditeľ
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová
riaditeľka Odboru stratégie, územného rozvoja
a riadenia projektov
Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Mgr. Martin Hakel, BA
vedúci oddelenia stratégie a územného rozvoja

Mgr. Dominika Forgáčová, PhD.
referentka oddelenia stratégie a územného rozvoja

Mgr. Tomáš Teleky
referent oddelenia stratégie a územného rozvoja

Bratislava
február 2019

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. .... /2019 zo dňa 08. 02. 2019

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A s c h v a ľ u j e

Memorandum o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a konzorciom EU Social Progress Index v rámci pilotného projektu zavádzajúceho index sociálneho rozvoja v regiónoch Európskej únie

B p o v e r u j e

predsedu Bratislavského samosprávneho kraja podpísať Memorandum o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a konzorciom EU Social Progress Index v rámci pilotného projektu zavádzajúceho index sociálneho rozvoja v regiónoch Európskej únie

Termín: do 31. 03. 2019

Dôvodová správa

Účasť BSK na pilotnom projekte je v súlade s **uznesením č. 78/2017 Zastupiteľstva BSK** zo dňa 23.6.2017, ktoré zavádzanie SPI definuje ako vhodné **opatrenie pre napĺňanie cieľov Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja BSK na roky 2014-2020**.

Index sociálneho rozvoja (Social Progress Index, ďalej len SPI) je nástroj, ktorý zaviedla americká nezisková organizácia **Social Progress Imperative** s cieľom definovať sociálny progres krajín, ktorý chápe ako kapacitu spoločnosti zabezpečiť základné potreby pre obyvateľov, vytvoriť príležitosť pre ich rozvoj, zlepšovať kvalitu života a vytvárať adekvátne podmienky pre využitie potenciálu obyvateľov. Index je založený na troch hlavných blokoch: základné ľudské potreby, základy pre blahobyt a príležitosti. Tieto tri bloky sú definované na základe **50 indikátorov** (tabuľka 1).

Tabuľka 1: zoznam indikátorov SPI

Rámec európskeho regionálneho indexu sociálneho rozvoja		
Základné ľudské potreby	Základy pre blahobyt	Príležitosť
Výživa a základná zdravotná starostlivosť	Prístup k základným vedomostiam	Osobné práva
1. Predčasná úmrtnosť (<65)	16. Žiaci vo vyššom stredoškolskom stupni	33. Dôvera v politický systém
2. Detská úmrtnosť	17. Ukončený len nižší stredoškolský stupeň	34. Dôvera v právny systém
3. Nedostupné zdravotné potreby	18. Predčasné ukončenie školskej dochádzky	35. Dôvera v políciu
4. Nedostatok potravy		36. Kvalita verejných služieb
Voda a hygiena	Prístup k IKT	Osobná sloboda a voľba
5. Spokojnosť s kvalitou vody	19. Internet v domácnostiach	37. Sloboda v životných voľbách
6. Nedostatok toaliet v bývaní	20. Širokopásmový internet v domácnostiach	38. Tehotenstvo v mladistvom veku
7. Nevzbieraný odpad	21. Online interakcia s verejnými inštitúciami	39. Mladí ľudia mimo vzdelávania, zamestnania alebo praxe
8. Spracovanie odpadu		40. Index korupcie
Bývanie	Zdravie a blaho	Tolerancia a inklúzia
9. Vysoké náklady na bývanie	22. Predpokladaná dĺžka života	41. Nestrannosť vládnych služieb
10. Spokojnosť s bývaním	23. Všeobecný zdravotný stav	42. Tolerancia voči imigrantom
11. Preplnenosť	24. Štandardizovaná úroveň úmrtia v dôsledku onkologických ochorení	43. Tolerancia voči menšinám
12. Nedostatočné vyhrievanie	25. Štandardizovaná úroveň úmrtia v dôsledku srdcovo-cievnych ochorení	44. Postoj k hendikepovaným ľuďom
	26. Nedostupné dentálne potreby	45. Tolerancia voči homosexuálom
	27. Spokojnosť s kvalitou ovzdušia	46. Rodiely v zamestnanosti medzi mužmi a ženami
		47. Komunitná ochranná sieť
Osobná bezpečnosť	Kvalita životného prostredia	Prístup k vzdelávaniu vyššieho stupňa
13. Počet vrážd	28. Znečistenie vzduchu-pm10	48. Dosiahnutie tretieho stupňa vzdelávania
14. Bezpečnosť v noci	29. Znečistenie vzduchu-pm2,5	49. Počet žiakov v treťom stupni vzdelávania
15. Úmrtnosť pri dopravných nehodách	30. Znečistenie vzduchu-ozón	50. Celoživotné vzdelávanie
	31. Znečistenie alebo špina	
	32. Chránené územia (Natura 2000)	

zdroj: Social Progress Imperative

EU-SPI je projekt, ktorý iniciovala Európska komisia (EK) na základe metodiky SPI s cieľom poskytnúť konzistentné a merateľné ukazovatele pre 272 regiónov EÚ (prevažne na úrovni NUTS2) a to predovšetkým v sociálnej a environmentálnej oblasti. EU-SPI je spoločným projektom, na ktorom participuje Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku (DG Regio), Social Progress Imperative a Orkestra (baskický inštitút konkurencieschopnosti). EU-SPI je založený na komplexnej metodike a výbere indikátorov merajúcich sociálny progres v regiónoch EÚ (ekonomické ukazovatele v indexe zámerne absentujú).

Primárnym cieľom EU-SPI je pomôcť regiónom identifikovať partnerov v rôznych štádiách hospodárskeho rozvoja, za účelom výmeny skúsenosti a nastavovania rozvojových priorít. SPI zároveň predstavuje dôležitý prínos do diskusie v rámci iniciatívy „**beyond GDP**“ („nad rámec hrubého domáceho produktu - HDP“), ktorá sa usiluje hľadať alternatívne prístupy k meraniu vyspelosti regiónov, ktoré by nezohľadňovali len HDP ako jediný indikátor. BSK dlhodobo patrí medzi najaktívnejších kritikov spôsobu merania vyspelosti regiónov EÚ výlučne na základe HDP na obyv./PKS. Podľa výsledkov **Eurostatu** zverejnených v marci 2018 bol BSK klasifikovaný ako **6. najrozvinutejší región EÚ** (HDP na úrovni 184 % priemeru EÚ), pričom BSK už dlhodobo figuruje medzi 10 najrozvinutejšími regiónmi EÚ (tabuľka 2). BSK dlhodobo kritizuje tento systém, pretože **nedokáže reflektovať reálnu úroveň sociálneho rozvoja a kvality života v regiónoch** (v oblastiach ako kvalita životného prostredia, sociálna inklúzia a pod.). BSK zároveň patrí medzi regióny **s najväčším nepomerom medzi HDP a reálnou úrovňou sociálneho rozvoja**, čo poukazuje na potrebu hľadania alternatívnych prístupov.

Tabuľka 2: Výsledky regionálneho HDP zverejnené Eurostatom v roku 2018

Regionálne HDP na obyvateľa v EÚ za rok 2016 (v parite kúpnej sily, EU28 = 100)					
Najvyššia úroveň HDP			Najnižšia úroveň HDP		
1	Vnútrotný Londýn - Západ (UK)*	611	1	Severozápad (BG)	29
2	Luxemburg (LU)*	257	2	Mayotte (FR)	33
3	Juh a Východ (IE)*	217	3	Severný centrálny región (BG)	34
4	Brusel-hl. mesto (BE)*	200	-	Južný centrálny región (BG)	34
-	Hamburg (DE)	200	5	Severo-východ (RO)	36
6	Bratislavský kraj (SK)*	184	6	Severoiztochen (BG)	39
7	Praha (CZ)*	182	7	Juchovýchodná Oltenia (RO)	42
8	Horné Bavorsko (DE)	177	8	Yugoiztochen (BG)	43
9	Île-de-France („Francúzsky ostrov“) (FR)*	175	-	Dolná zem a sever (HU)	43
	Štokholm (SE)*		10	Zadunajsko (HU)	44
10	Vnútrotný Londýn – Východ (UK)*	173	11	Severné Maďarsko (HU)	45
11	Severné Holandsko (NL)*	167	12	Východné Macedónsko a Trácia (EL)	46
12	Stuttgart (DE)	164		Južná Muntenia (RO)	
13	Darmstadt (DE)	162	-	Lubelské vojvodstvo (PL)	46
14	Hovedstaden (DK)*	160	14	Epirus (EL)	47
15	Brémy (DE)	159	15	Južný Alföld (HU)	48

16	Salzburg (AT)	155	-	Podkarpatské vojvodstvo (PL)	48
17	Viedeň (AT)*	154	-	Podleské vojvodstvo (PL)	48
18	Berkshire, Buckinghamshire a Oxfordshire (UK)	153	-	Západné Grécko (EL)	48
19		151	19	Svätokrižske vojvodstvo (PL)	49
			-	Varmsko-mazurské vojvodstvo (PL)	49

* región hlavného mesta

zdroj: Eurostat

Vysoká úroveň HDP automaticky neznamená aj vyššiu životnú úroveň, ako ju pociťujú obyvatelia. SPI preto taktiež porovnáva regióny s podobnou úrovňou HDP, poukazuje na rozdielne výsledky pri jednotlivých indikátoroch a hľadá príčiny, prečo niektoré regióny s podobným ekonomickým výkonom dosahujú lepšie výsledky ako iné. EU-SPI hodnotí absolútny výkon regiónu na stupnici 0-100 pre každý z 50 ukazovateľov. **BSK je na základe SPI klasifikovaný na 181. mieste spomedzi 272 regiónov so skóre 62,59 (tabuľka 3), čo predstavuje značný nepomer vo vzťahu k 6. miestu na základe HDP na obyvateľa (v parite kúpnej sily).**

Tabuľka 3: Hodnotenie BSK na základe SPI

Európsky regionálny index sociálneho rozvoja 62,59 181/272 Bratislavský samosprávny kraj HDP na obyvateľa (2011) 46,600 EUR 5/272					
Základné ľudské potreby Skóre 68,30 Hodnotenie 219		Základy pre blahobyt Skóre 63,44 Hodnotenie 146		Príležitosť Skóre 56,32 Hodnotenie 177	
Výživa a základná zdravotná starostlivosť Skóre 77,47 Hodnotenie 214		Prístup k základným vedomostiam Skóre 92,30 Hodnotenie 6		Osobné práva Skóre 27,22 Hodnotenie 256	
1.Predčasná úmrtnosť (<65)		16.Žiaci vo vyššom stredoškolskom stupni		33.Dôvera v politický systém	
2.Detská úmrtnosť		17.Ukončený len nižší stredoškolský stupeň		34.Dôvera v právny systém	
3.Nedostupné zdravotné potreby		18.Predčasné ukončenie školskej dochádzky		35.Dôvera v políciu	
4.Nedostatok potravy				36.Kvalita verejných služieb	
Voda a hygiena Skóre 72,31 Hodnotenie 223		Prístup k IKT Skóre 65,22 Hodnotenie 145		Osobná sloboda a voľba Skóre 63,35 Hodnotenie 202	
5.Spokojnosť s kvalitou vody		19.Internet v domácnostiach		37.Sloboda v životných voľbách	
6.Nedostatok toaliet v bývaní		20.Širokopásmový internet v domácnostiach		38.Tehotenstvo v mladistvom veku	
7.Nevyzbieraný odpad		21.Online interakcia s verejnými inštitúciami		39.Mladí ľudia mimo vzdelávania, zamestnania alebo praxe	
8.Spracovanie odpadu				40.Index korupcie	
Bývanie Skóre 55,33 Hodnotenie 201		Zdravie a blaho Skóre 61,28 Hodnotenie 224		Tolerancia a inklúzia Skóre 59,36 Hodnotenie 203	
9.Vysoké náklady na bývanie		22.Predpokladaná dĺžka života		41.Nestrannosť vládnych služieb	
10.Spokojnosť s bývaním		23.Všeobecný zdravotný stav		42.Tolerancia voči imigrantom	
11.Preplnenosť		24.Štandardizovaná úroveň úmrtia v dôsledku onkologických ochorení		43.Tolerancia voči menšinám	

12.Nedostatočné vyhrievanie		25.Štandardizovaná úroveň úmrtia v dôsledku srdcovo-cievnych ochorení		44.Postoj k hendikepovaným ľuďom	
		26.Nedostupné dentálne potreby		45.Tolerancia voči homosexuálom	
		27.Spokojnosť s kvalitou ovzdušia		46.Rodiely v zamestnanosti medzi mužmi a ženami	
				47.Komunitná ochranná sieť	
Osobná bezpečnosť Skóre 69,12 Hodnotenie 234		Kvalita životného prostredia Skóre 40,30 Hodnotenie 189		Prístup k vzdelávaniu vyššieho stupňa Skóre 83,50 Hodnotenie 48	
13.Počet vražd		28.Znečistenie vzduchu-pm10		48.Dosiahnutie tretieho stupňa vzdelávania	
14.Bezpečnosť v noci		29.Znečistenie vzduchu-pm2,5		49.Počet žiakov v treťom stupni vzdelávania	
15.Úmrtnosť pri dopravných nehodách		30.Znečistenie vzduchu-ozón		50.Celoživotné vzdelávanie	
		31.Znečistenie alebo špina			
		32.Chránené územia (Natura 2000)			
Podpriemerné					
Menej ako jeden bod pod neutrálnym					
Neutrálne					
Viac ako jeden bod nad neutrálnym					
Nadštandardné					
Silné a slabé stránky sú relatívne pri 15 regiónoch s podobným HDP na osobu: Île-de-France, Groningen, Praha, Štokholm, Viedeň, Horné Bavorsko, Severovýchodné Škótsko, Hamburg, Dormstadt, Utrecht, Helsinky, Brémy, Hovedstaden, Severné Holandsko, Bolzano					

zdroj: Social Progress Imperative

BSK sa preto dlhodobo usiluje o hľadanie alternatívnych prístupov. Počas 7. Európskeho samitu regiónov a miest, ktorý BSK organizoval v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ (SK PRES) v roku 2016, naštartoval spoluprácu so Social Progress Imperative a stal sa jedným z pilotných regiónov skúmajúcich využitie SPI na svojom území. BSK v spolupráci s partnermi kontinuálne pracuje na podpore pozície SPI v rámci diskusií o budúcnosti kohéznej politiky EÚ (stanoviská a rezolúcie Európskeho parlamentu, Európskeho výboru regiónov, pozičných dokumentoch atď.). V uplynulých rokoch participoval na množstve workshopov a odborných podujatí venovaných tejto téme.

V súčasnosti sa EK venuje skúmaniu využiteľnosti SPI v rámci legislatívnych návrhov EÚ, ale aj ako nástroja pre strategické plánovanie, prioritizáciu či meranie dopadov politik EÚ. V roku 2018 vyhlásila medzinárodný tender na realizátora **pilotného projektu pre zavádzanie SPI v regiónoch EÚ**. Víťazné **konzorcium EU SPI¹** vybralo BSK ako jeden z **10-12 pilotných regiónov z celej EÚ**, ktoré majú testovať zavádzanie indexu. Cieľom projektu je na základe výmeny skúseností medzi regiómi vypracovať prípadovú štúdiu, ktorá

¹ Konzorcium EU SPI tvorí 6 subjektov:

- **INTRASOFT International** (vedúci partner projektu) - medzinárodná spoločnosť so sídlom v Luxembursku pôsobiaca v oblasti IT služieb
- **Technopolis Group** - medzinárodne pôsobiaca konzultačná spoločnosť so sídlom vo Veľkej Británii poskytujúca poradenstvo v oblasti tvorby verejných politík
- **Orkestra** – Baskický inštitút konkurencieschopnosti fungujúci v rámci Univerzity Deusto v Španielsku sa venuje oblasti regionálneho rozvoja a konkurencieschopnosti
- **Zentrum für Soziale Innovation (ZSI, Centrum pre sociálne inovácie)** – viedenská nezisková organizácia pôsobiaca v oblasti aplikovaných sociálnych vied
- **Aténska univerzita (Kapodistrian University of Athens)** – najstaršia grécka univerzita patriaca medzi najväčšie univerzity v Európe
- **HETFA** – nezávislý think-tank so sídlom v Budapešti, ktorý sa venuje výskumu v oblasti sociálnych záležitostí a verejnej správy

má regiónom pomôcť prostredníctvom SPI adresnejšie nastavovať priority vo svojom strategickom plánovaní.

Účasť na pilotnom projekte bude zahŕňať participáciu na sérii workshopov, seminárov a ďalších podujatí a príprave sprievodných materiálov a správ, ktoré budú predstavovať hlavné výstupy projektu. Hlavným cieľom projektu je pomocou kvalitatívneho a kvantitatívneho posúdenia a výmeny skúseností medzi regiónmi **identifikovať možnosti pre zefektívnenie rozhodovacích procesov v oblastiach podporovaných v rámci kohéznej politiky EÚ**. Finančné náklady súvisiace s participáciou na projekte budú hradené zo zdrojov EÚ.

Príloha 1: Memorandum o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a Konzorciom EU SPI: „Meranie toho, na čom záleží občanom: Sociálny rozvoj v európskych regiónoch

Text Memoranda je preložený do slovenského jazyka, pričom slovenská verzia má iba informatívny charakter a podpisuje sa text anglickej verzie.

Stanoviská komisií Zastupiteľstva BSK

Návrh nominácie členov Odbornej hodnotiacej komisie Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu ochrany životného prostredia a rozvoja vidieka na roky 2019 a 2020

Názov komisie	Stanovisko komisie k návrhu materiálu	Hlasovanie	Akceptované / Neakceptované	Zpracované / Nezpracované
Mandátová komisia	-	-	-	-
Komisia na ochranu verejného záujmu	-	-	-	-
Finančná komisia	Finančná komisia odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe.	Prítomní: 7 Za: 7 Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0 Nehlasoval: 0	-	-
Komisia majetku, investícií a verejného obstarávania	-	-	-	-
Komisia kultúry	-	-	-	-
Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu	Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu po prerokovaní materiálu odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe.	Prítomní: 8 Za: 8 Proti: 0 Zdržal sa hlasovania: 0 Nehlasoval: 0	-	-

Komisia dopravy	-	-	-	-
Komisia školstva, mládeže a športu	-	-	-	-
Komisia zdravotníctva a sociálnych vecí	-	-	-	-
Dotačná komisia	-	-	-	-
Komisia životného prostredia, regionálneho rozvoja a územného plánovania	Komisia životného prostredia, regionálneho rozvoja a územného plánovania odporúča Zastupiteľstvu BSK prerokovať predložený materiál a schváliť v predloženej podobe.	Prítomní: 8 Za: 8 Proti:0 Zdržal sa hlasovania: 0 Nehlasoval: 0	-	-

V stĺpci **zapracované / nezapracované pripomienky** uviesť či boli / neboli zapracované, ak nie, uviesť dôvod.